

AB STORSTOCKHOLMS LOKALTRAFIK

FÄRDTJÄNSTVERKSAMHETEN

BUDGETUNDERLAG 2012

Budgetunderlag 2012

Innehållsförteckning

1. SAMMANFATTNING	1
2. VERKSAMHETSIDÉ OCH VISION	1
3. MÅL OCH UPPDRAG	1
3.1. VERKSAMHETSTAL – MÅL	1
4. VERKSAMHETENS OMFATTNING OCH INNEHÅLL	2
4.1. NÄRMARE OM VERKSAMHETSFÖRÄNDRINGAR	3
5. VERKSAMHETENS EKONOMI	3
5.1. ANTAGANDEN OCH FÖRUTSÄTTNINGAR I BUDGET 2012 BETRÄFFANDE RESENÄRER	3
5.2. ANTAGANDEN OCH FÖRUTSÄTTNINGAR I BUDGET 2012 BETRÄFFANDE EKONOMI	4
5.3. FÖRÄNDRINGAR MELLAN BUDGET 2011 OCH BUDGET 2012	5
5.4. RESULTATRÄKNING	6
5.4.1. Färdtjänstens intäkter 2012	7
5.4.2. Färdtjänstens kostnader 2012	8
5.5. BALANSRÄKNING	11
5.6. INVESTERINGAR	11
6. RISKER/MÖJLIGHETER ÅR 2012	11
7. PERSONAL	12
8. MILJÖ	12
9. STYRELSEBEHANDLING	13

Budgetunderlag 2012

Landstinget har inrättat en trafiknämnd, som från och med 2011 har ansvar för kollektivtrafiken till lands och till sjöss samt för resandet för personer med funktionsnedsättning. Under trafiknämnden sorterar AB Storstockholms Lokaltrafik (SL), Waxholmsbolaget AB samt färdtjänsten.

Färdtjänstverksamheten är en fullt integrerad del av SL:s verksamhet. Kostnader och intäkter för verksamheten budgeteras och redovisas, enligt beslut av landstingsfullmäktige, på en särskild ekonomisk resultatenhet under landstingets trafiknämnd. Nedan presenteras budget för denna resultatenhet.

1. Sammanfattning

Färdtjänstverksamhetens resultat för 2012 budgeteras till noll. Budgetomslutningen uppgår till 1 199 mkr.

Budgeten för färdtjänstverksamheten omfattar färdtjänstresor, närtrafik, sjukresor samt administration av landstingets tjänsteresor. I budgeten ingår kostnader för utförd trafik, färdtjänstanknutna IT-system, ekonomiadministration och informationsproduktion. All personal som hanterar färdtjänstfrågor är anställd hos SL.

Landstingsbidraget ökar med 7 procent motsvarande 63 mkr jämfört med 2011. Intäkterna i övrigt minskar med 2 mkr.

Kostnaderna ökar med 5 procent eller 63 mkr. Volymen färdtjänstresor anpassas till 2010 års nivå och ökar med 78 000 resor eller 3 procent jämfört med budget 2011. Budgeterad prisutveckling innefattar den faktiska indexutveckling som styr priserna för 2011 och en beräknad prisutveckling för 2012.

2. Verksamhetsidé och vision

Se Budgetunderlag för Storstockholms Lokaltrafik 2012.

3. Mål och uppdrag

3.1. Verksamhetstal – mål

Färdtjänstverksamheten följs upp kontinuerligt genom nyckeltal. Under 2011 kommer nyckeltalen att ses över med hänsyn till nya trafikformer och kommande upphandlingar. Målen föreslås tillsvidare vara oförändrade 2012 i förhållande till budget 2011.

Nedan redovisas färdtjänstverksamhetens nyckeltal.

Nyckeltal	Utfall 2010	Mål 2011	Mål 2012
Tillgänglighet till kundtjänst Genomsnittlig väntetid i telefon, sek	98	90	90
Tillgänglighet till resebeställningen för taxi Samtal besvarade inom 1 minut	94 %	90 %	90 %
Tillgänglighet till beställningscentral, specialfor- don/rullstolstaxi Genomsnittlig väntetid i telefon, sek	41	60	60
Tillgänglighet till resegarantin Genomsnittlig väntetid i telefon, sek	55	60	60
Tidspassning vid taxiresa Uppdrag på överenskommen hämttid (inom 10 min)	93 %	94 %	94 %
Uppdrag >20 min efter överenskommen hämttid	1,4 %	0 %	0 %
Tidspassning vid resa med specialfor- don/rullstolstaxi Uppdrag på överenskommen hämttid (inom 10 min)	91 %	92,5 %	92,5 %
VPS Verksamhetspåverkande synpunkter 2)	6 259	5 000	5 000
Antal synpunkter/klagomål som registrerats i färdtjänstens system för synpunktsregistrering, totalt och per 10 000 färdtjänst- och sjukresor	16,8	13,8	13,5
Ekonomi i balans Resultat mkr	-43	0	0

1) Avser beräknad och uppmätt volym, ej målvärde.

Utöver ovanstående kvalitetsuppföljning kommer särskilda uppföljningar göras för att säkra kvaliteten när resandet med kundval ökar.

I tabellen ovan saknas nyckeltal för kundnöjdhet. Svensk Kollektivtrafiks kundbarometer för anropsstyrd trafik kommer att återinföras som kvalitetsmätningssystem för kundnöjdhet så snart som pågående förändring av arbetsmetoder är genomförd. I avvaktan härpå redovisas inga mål och mätetal för kundnöjdhet. Kostnadsansvaret för mätningen av kundnöjdhet överförs till färdtjänstmyndigheten.

Landstingets budgetdirektiv innehåller följande riktlinjer avseende färdtjänstverksamheten.

Färdtjänstens kvalitet ska höjas tillsammans med ökad valfrihet. Närtrafiken och rullstolstaxi ska fortsätta att byggas ut. Ett friare resande eftersträvas för att i högre grad ge den enskilde möjlighet att resa utifrån sina behov och önskemål. Arbetet fortsätter även med att bättre anpassa SL-trafiken till människor med funktionshinder.

Färdtjänsten fortsätter under den kommande budgetperioden att utvecklas i den angivna riktningen.

4. Verksamhetens omfattning och innehåll

År 2012 budgeterar färdtjänstverksamheten för att ge 71 200 färdtjänstresenärer möjlighet att göra totalt 3,0 miljoner resor med de villkor och den kvalitet som landstingsfullmäktige och trafiknämnden beslutat. Detta är en anpassning av resevolymen till utfallet 2010. Färdtjänst-

verksamheten har få möjligheter att påverka resevolymen, då det är färdtjänstens myndighetsdel som beslutar om färdtjänstillstånd och resetilldelning.

Färdtjänstverksamheten ska också tillhandahålla 0,7 miljoner sjukresor till personer som beviljats tillstånd för sådana och därutöver tjänsteresor till andra landstingsförvaltningar, på de villkor och med den kvalitet som överenskommits. Ungefär 90 000 personer gör någon sjukresa under året. Hälso- och sjukvården ersätter färdtjänstverksamheten för kostnaden för utförda sjukresor. Verksamheter som nyttjar tjänsteresor ersätter färdtjänstverksamheten för dessa. Färdtjänstverksamheten föreslås få en total budgetomslutning på 1 199 mkr.

4.1. Närmare om verksamhetsförändringar

Den 1 februari 2011 upphörde färdtjänstverksamhetens avtal om specialfordonstransporter. Resenärer med behov av specialfordon hänvisas därefter i huvudsak till rullstolstaxi, som är en resform med kundval för rullstolsburna personer. Vissa specialtjänster som bårtransporter och viss närtrafik, som tidigare ingått i specialfordonsavtalet, har upphandlats separat. Kostnadseffekterna följs noggrant.

Kostnadsansvaret för sjukresor överförs under 2011 till hälso- och sjukvårdsnämnden. Sjukvården tilldelar resor på medicinska grunder, färdtjänsten svarar för att resorna utförs och fakturerar sedan sjukvården. Den del av färdtjänstverksamhetens landstingsbidrag som avser sjukresor kommer att överföras till sjukvården och ersättas med intäkter från sjukvården för utförda resor.

Under 2011 genomförs en stor upphandling av taxitransporter och beställningstjänster. Trafikstart är planerad till februari 2012, då nu gällande avtal upphör att gälla. En utredning om möjligheter och förutsättningar för kundval i taxiresandet ska presenteras i början av år 2011. Utredningsresultatet kan komma att påverka upphandlingen

Nya linjer byggs ut i närtrafiken där områden med tillräckligt kundunderlag kan identifieras. Befintliga linjer justeras för att fungera optimalt.

5. Verksamhetens ekonomi

5.1. Antaganden och förutsättningar i budget 2012 beträffande resenärer

De senaste årens minskning av antalet färdtjänstillstånd har upphört och ersatts av en svag ökning. Befolkningen i länet över 65 år beräknas öka med 11 procent under de närmaste åren (2010-2014). Antalet personer som är äldre än 85 år beräknas vara i stort sett oförändrat under planperioden eller minska marginellt. Korrelationen mellan hög ålder och färdtjänstillstånd är stor. Ju äldre man blir desto större är sannolikheten för att bli färdtjänstresenär.

Antalet färdtjänstillstånd budgeteras till 71 200 år 2012, vilket är en uppräkningsökning med 200 jämfört med budget 2011 och en anpassning till utfallet 2010. En mindre ökning av antalet resenärer förutses, då den åldergrupp som är född på 30-talet, till skillnad mot 40-talisterna, är en liten grupp. Antagandet om den förhållandevis låga ökningen grundar sig på de ansträngningar kommunerna, landstinget och SL gör för att göra kollektivtrafiken tillgänglig för alla. Ett större nyttjande av den allmänna kollektivtrafiken gör att trycket på färdtjänsten minskar och att antalet ansökningar om färdtjänstillstånd kan bli färre. Det är av stor vikt att tillgänglighetsarbetet inom den allmänna kollektivtrafiken fortsätter och ger resultat, så att fler resenä-

rer i alla åldersgrupper kan resa med den allmänna kollektivtrafiken och färdtjänstresurserna främst riktas till dem som inte har något eller få alternativ till färdtjänst.

Den budgeterade utvecklingen framgår av nedanstående tabell. Alla volymuppgifter avser läget vid slutet av varje år. Antalet personer som under någon period av året har tillstånd för färdtjänst beräknas till ca 82 000 personer per år.

Färdtjänstresenärer den 31/12 varje år

	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012	Plan 2013	Plan 2014
Färdtjänstresenärer enbart taxi	58 146	58 100	58 200	58 200	58 200
Färdtjänstresenärer, specialfordon	13 042	12 900	13 000	13 000	13 000
Summa färdtjänstresenärer	71 188	71 000	71 200	71 200	71 200
Andel av länets befolkning som har färdtjänst i %	3,47	3,41	3,37	3,32	3,28

5.2 Resetilldelning

Resenär som har tillstånd för att resa med specialfordon har tillgång till resor efter behov. Detta gäller också för resenärer som beviljats undantag från samplanering, d.v.s. resenärer som inte kan åka tillsammans med andra samt för ungdomar under 25 år.

För resenärer med tillstånd att åka taxi beslutar landstingsfullmäktige hur många färdtjänstresor en enskild resenär alltid har rätt till – för närvarande 72 resor per år. Färdtjänstutskottet fastställer därefter grunder för tilldelning av ytterligare resor, som resenären får med automatik i takt med sin förbrukning. För 2011 är detta antal fastställt till 126 resor, det vill säga totalt 198 resor. Ytterligare resor kan tilldelas för olika behov efter ansökan och prövning av färdtjänstmyndigheten. Samtliga färdtjänstresenärer får utan kostnad resa ett obegränsat antal resor med den allmänna kollektivtrafiken och närtrafiken, där de också fritt får ta med en ledsagare/medresenär. Eventuella förändringar av resetilldelningen år 2012 beslutas av färdtjänstutskottet i särskild ordning.

5.2. Antaganden och förutsättningar i budget 2012 beträffande ekonomi

Budgetförslaget följer principer och förutsättningar i budgetanvisningarna från landstingsstyrelsens förvaltning. Volymen färdtjänstresor har anpassats till 2010 års utfall. Prisökningar för inköpta transporter följer avtalat index. Indexuppräknningen bestäms till största delen av löneökningar inom transportsektorn tillsammans med drivmedelsprisernas utveckling. För 2011 har index fastställts till 3,7 procent för taxitransporter och 1,9 procent för specialfordon/rullstolstaxi. För 2012 räknar färdtjänsten med en prisökning på 2 procent för taxitransporttjänster och på 4 procent för specialfordons-/rullstolstaxitransporter. Övriga prisökningar har beräknats till maximalt 2 procent. Inga avgiftshöjningar budgeteras.

Färdtjänstverksamheten tar i budgetförslaget upp 226 mkr för sjukresor i avvaktan på hälso- och sjukvårdens övertagande av kostnadsansvaret för sjukresorna enligt budgetbeslut 2011. Landstingsbidraget för sjukresor förutsätts överföras till hälso- och sjukvårdsnämnden i lands-

tingets budgetbeslut. I färdtjänstens budget ersätts därvid landstingsbidraget med intäkter för försäljning av sjukresor till hälso- och sjukvården. Kostnaden för sjukresor kvarstår hos färdtjänstverksamheten.

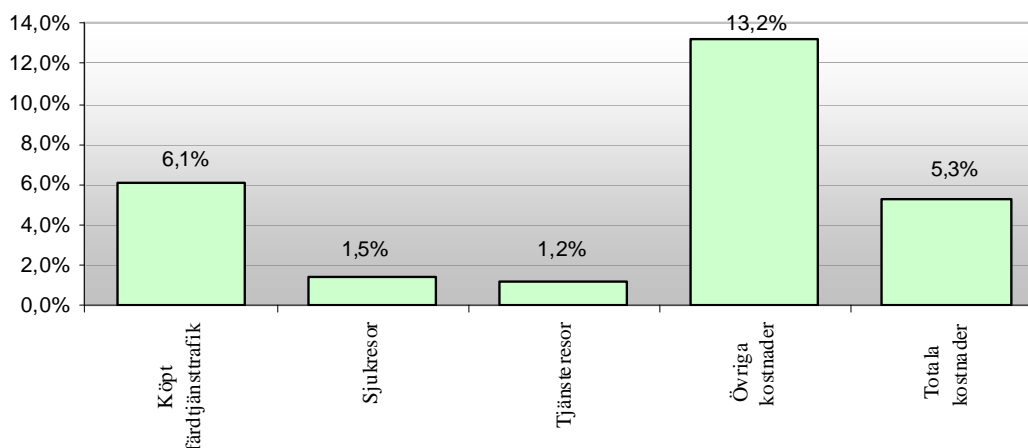
Färdtjänstavdelningen/myndigheten övertar ansvaret för färdtjänstens deltagande i Svensk Kollektivtrafiks kundbarometer från färdtjänstverksamheten under 2011. Landstingsbidrag motsvarande kostnaden för detta, 0,5 mkr överförs från färdtjänstverksamheten till färdtjänstavdelningen.

5.3. Förändringar mellan budget 2011 och budget 2012

Färdtjänstverksamhetens budgetomslutning ökar med 5 procent eller 61 mkr mellan budget 2011 och budget 2012.

Intäktssidans ökning gäller till största delen landstingsbidraget. Resenärsintäkterna avseende färdtjänst ökar med 3 mkr eller 2 procent till följd av att resevolymen anpassas uppåt till 2010 års nivå. Intäkterna för sjukresor och för tjänsteresor är i stort sett oförändrade. Övriga intäkter minskar med 5 mkr från 6 mkr till 1 mkr. Minskningen avser huvudsakligen intäkter för utrustning och utbildning enligt tidigare avtal om specialfordonstransporter.

Kostnadsförändringar mellan budget 2011 och 2012

På kostnadssidan beräknas färdtjänsttrafiken öka med 54 mkr mellan budget 2011 och budget 2012 till följd av att volymen färdtjänstresor anpassas till 2010 års nivå och prisutveckling. Volymen färdtjänstresor ökar med 3 procent. Kostnaderna för sjukresor ökar med 3 mkr till följd av prisutveckling. Antalet sjukresor och antalet tjänsteresor är oförändrat. Övriga kostnader ökar med 4 mkr, huvudsakligen IT-kostnader. De procentuella kostnadsförändringarna framgår av diagrammet ovan.

5.4. Resultaträkning

RESULTATRÄKNING (Mkr)	BT1212 (Controller)	BU1112 (Controller)	AC1012 (Controller)	Förändring BT12/BU11	Förändring BT12/AC10
VERKSAMHETENS INTÄKTER					
Landstingsbi drag	800	963	946	-17%	-15%
Landstingsbidrag, sjukresor	226				
Resenärsavgifter	160	157	160	2%	0%
Intäkter för tjänsteresor	12	12	11	0%	9%
Övriga intäkter	1	6	8	-83%	-88%
S:A VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 199	1 138	1 125	5%	7%
<i>Varav internt SLL</i>					
VERKSAMHETENS KOSTNADER					
Köpt färdtjänsttrafik	-924	-870	-894	6%	3%
Köpta sjukresor	-226	-223	-222	1%	2%
Köpta tjänsteresor	-12	-12	-11	0%	9%
Övriga kostnader	-37	-33	-40	12%	-8%
S:A VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 199	-1 138	-1 167	5%	3%
<i>Varav internt SLL</i>					
Avskrivningar	0	0	-1		
Finansnetto	0	0	0		
ÅRETS RESULTAT	0	0	-43		

I ovanstående tabell jämförs färdtjänstverksamhetens budgetförslag för 2012 med budget 2011 och utfallet för 2010. Förändringar mellan budget 2011 och förslag till budget 2012 har kommenterats ovan.

Jämfört med utfallet 2010 ökar intäkterna i budget 2012 med 74 mkr eller 7 procent. Intäktsoökningen avser främst ökat landstingsbidrag och något ökade intäkter för tjänsteresor. Övriga intäkter beräknas minska. Kostnaderna ökar med 32 mkr eller 3 procent. Ökade kostnader avser i huvudsak köpt färdtjänsttrafik, eftersom budgeterade reseolymer 2012 har anpassats till utfallet för 2010.

5.4.1. Färdtjänstens intäkter 2012

Färdtjänstens totala intäkter, mkr

Intäkter	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Landstingsbidrag	946	963	800
Landstingsbidrag sjukresor			226
Resenärsavgifter, färdtjänst	129	126	129
Resenärsavgifter, sjukresor	31	31	31
Tjänsteresor	11	12	12
Övriga intäkter	8	6	1
Summa intäkter	1 125	1 138	1 199
Finansiella intäkter	-	-	-

Färdtjänstens intäkter för år 2012 budgeteras till 1 199 mkr. Intäkterna består av landstingsbidrag, resenärsavgifter och intäkter för tjänsteresor. Landstingsbidraget ökar med 63 mkr eller 7 procent jämfört med budget 2011 för att täcka en ökad volym färdtjänstresor. Landstingsbidraget för sjukresor förutsätts överföras till hälso- och sjukvårdsnämnden och ersättas av intäkter för försäljning av sjukresor till hälso- och sjukvården. Resenärsavgifterna följer resevolymerna och ökar med 3 mkr eller 2 procent. Intäkter från tjänsteresor och övriga intäkter budgeteras till 13 mkr år 2012. Tjänsteresorna beräknas öka något i pris. Övriga intäkter innefattar huvudsakligen vidarefakturerade sjukresor till andra landsting. Jämfört med budget 2011 bortfaller intäkter för utrustning och utbildning som tidigare tillhandahållits entreprenörerna av färdtjänstverksamheten.

Jämfört med utfallet för 2010 ökar intäkterna av samma anledningar som gentemot budget 2011.

Resenärsintäkter

Färdtjänstresenärernas egenavgifter för gjorda resor beslutas av landstingsfullmäktige och uppgår till 70 kr per påbörjad tremilssträcka. Högkostnadsskyddet för färdtjänstresor följer SL:s pris på månadskort och uppgår till 690 kr per månad för fullbetalande och 420 kr för resenärer med rabatt. För vissa resor betalas en särskild avgift på 50 procent av taxameterbeloppet. En medresenär kan tas med i färdtjänstfordonet för 20 kr per resa. Färdtjänstresenärer reser med SL utan avgift och kan då också ta med sig en medresenär utan kostnad. Resenärsavgiften faktureras resenären månatligen.

Avgiften för sjukresor är 140 kr per resa med taxi, tåg eller flyg. För resa i eget fordon och för anslutningsresa är avgiften 50 kr per resa. Högkostnadsskydd finns och uppgår till 1 400 kr per tolv månadersperiod. Avgiftsnivån beslutas av landstingsfullmäktige. Avgiften faktureras resenären.

Intäkter för tjänsteresor

Färdtjänsten handlar upp tjänsteresor för andra landstingsförvaltningars/bolags räkning. Färdtjänsten betalar leverantören för utförda resor och fakturerar den beställande förvaltningen motsvarande belopp. Intäkterna från tjänsteresor ska täcka kostnaderna för dessa resor. Färdtjänsten tar därutöver ut en avgift för att täcka sina administrationskostnader.

5.4.2. Färdtjänstens kostnader 2012

Färdtjänstens totala kostnader, mkr

Kostnader	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Övriga kostnader	40	33	37
Trafikkostnader, färdtjänst	894	870	924
Sjukresor	222	223	226
Tjänsteresor	11	12	12
Summa kostnader	1 167	1 138	1 199
Finansiella kostnader	-	-	-
Avskrivningar	1	-	-

Färdtjänstens kostnader budgeteras till 1 199 mkr för år 2012. Det är en ökning med 61 mkr eller 5 procent jämfört med budget 2011. Det genomsnittliga priset per färdtjänstresa beräknas öka liksom antalet färdtjänstresor. För den enskilde resenären budgeteras en färdtjänstresa mer än 2011. Resenären kan dessutom komplettera sitt resande med kostnadseffektiva resor, t.ex. i närtrafiken, som förbättras, och i SL-trafiken, som blir mer och mer tillgänglig. Volymen sjukresor och tjänsteresor är oförändrad. Under övriga kostnader har medel avsatts för bl.a. förvaltning och utveckling av färdtjänstens IT-system, informations- och marknadsföringsarbete avseende färdtjänst, hantering av färdtjänstverksamhetens ekonomi m.m.

5.4.2.1 Trafikkostnader och resevolym

För år 2012 budgeteras trafikkostnaderna till 1 162 mkr. Jämfört med budget 2011 ökar trafikkostnaderna med 57 mkr eller 5 procent. Jämfört med 2010 års utfall är ökningen 35 mkr eller 3 procent. Färdtjänst- och sjukresor utförs med taxi och specialfordon/rullstolstaxi. Tjänsteresor är taxiresor. Dessutom omfattar trafikkostnaderna linjebunden och/eller anropsstyrd trafik i närtrafiken, färdtjänstresande med Arlanda Express samt i SL-trafiken.

Det totala antalet resor budgeteras till 3 767 000 resor år 2012, vilket är 78 000 fler än i 2011 års budget och 22 000 färre än utfallet 2010. Det är volymen färdtjänstresor som ökar.

Färdtjänstresor – volymer och kostnader

	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Restyp (1000-tal)			
Taxiresor	2 418	2 353	2418
Specialfordonsresor/ Rullstolstaxiresor	360		
	259	606	619
Summa färdtjänstresor	3 037	2 959	3 037
Antal resor/person	43	42	43
Taxiresor	34	33	34
Specialfordon/Rullstolstaxiresor	47	47	47
Kostnader (mkr)			
Taxikostnader	560	552	590
Specialfordon/Rullstolstaxikostnader	263	242	258
Summa kostnader	823	794	848
Summa intäkter	129	126	129

Budgeten för 2012 omfattar 3 037 000 färdtjänstresor till en kostnad av 848 mkr.

Färdtjänstresor med taxi

För år 2012 beräknas det totala antalet färdtjänstresor med taxi till 2 418 000, vilket överstiger den budgeterade volymen för 2011 med 65 000 resor. Antalet taxiresor per person ökar med en resa. Kostnaden för färdtjänstresor med taxi budgeteras till 590 mkr år 2012, vilket överstiger såväl budgeten för 2011 som utfallet för 2010.

Färdtjänstresor med rullstolstaxi och specialfordon

Antalet färdtjänstresor med specialfordon/rullstolstaxi beräknas år 2012 till 619 000 resor, vilket är 13 000 fler än 2011 års budget. Antalet resor per person är oförändrat. Kostnaden för färdtjänstresor med specialfordon/rullstolstaxi budgeteras till 258 mkr, vilket är högre än budgeten för 2011, men något lägre än 2010 års utfall.

Budgeterad volym färdtjänstresor 2012 överensstämmer med 2010 års utfall, och utgår från ett oförändrat antal tillståndshavare. Budgeterade kostnader följer den planerade resevolymen, och innefattar den faktiska prisutvecklingen 2011 och den beräknade prisutvecklingen 2012 för transporterna.

Kostnader för färdtjänstresenärernas SL-resor

Färdtjänsten betalar SL 31,7 mkr per år för färdtjänstresenärernas nyttjande av den allmänna kollektivtrafiken i länet. Ersättningsnivån regleras i avtal mellan parterna.

Övriga trafik kostnader - färdtjänst

Övriga trafik kostnader uppgår till totalt 44 mkr år 2012. Kostnaderna överensstämmer med budget 2011 och innebär en ökning med 4 mkr jämfört med utfall 2010. Huvuddelen av de övriga trafik kostnaderna, eller 43 mkr, avser närtrafiken. Närtrafiken byggs ut med nya linjer i områden där tillräckligt kundunderlag kan identifieras. Befintliga linjer justeras för att fungera bättre i förhållande till behov och efterfrågan. Under övriga trafik kostnader budgeteras också

1 mkr för resor med Arlanda Express, som är det anvisade färd sättet för färdtjänstresor till och från Arlanda för resenärer från de södra länsdelarna.

Sjukresor och tjänstresor – volymer och kostnader

Restyp (1000-tal)	Bokslut	Budget	Budget
	2010	2011	2012
Sjukresor med taxi	548	520	520
Sjukresor med specialfordon	146	150	150
Summa sjukresor	694	670	670
Tjänstresor	58	60	60
Kostnader/intäkter (mkr)			
Kostnader sjukresor	222	223	226
Kostnader tjänstresor m.m.	11	12	12
Intäkter sjukresor	31	30	31
Intäkter tjänstresor m.m.	11	12	12

Sjukresor och färdtjänstresor upphandlas samordnat. Det finns ett mindre antal sjukresor som inköps vid sidan av den samordnade upphandlingen. Sjukresor beställs via samma beställningscentraler som färdtjänstresor och resorna samplaneras. Ersättning utbetalas också för sjukresor som görs med egen bil, tåg, flyg och liknande. Det är vårdgivaren som tilldelar patienten sjukresa på medicinska grunder och som har kostnadsansvaret.

Antalet sjukresor budgeteras år 2012 till 670 000. Den budgeterade volymen överensstämmer med budget 2011 och är något lägre än utfallet för 2010. Volymen resor som ej upphandlats av färdtjänsten eller gjorts med andra transportmedel (ca 120 000 resor 2009) ingår i kostnaderna men ej i redovisade resevolymer.

Kostnaderna för sjukresor budgeteras år 2012 till 226 mkr, vilket är en ökning jämfört med såväl budget 2011 som utfall 2010. Kostnadsförändringarna avser den beräknade prisutvecklingen för transporterna. Kostnader för sjukresor förutsätts i sin helhet täckas av hälso- och sjukvården.

Kostnaderna för tjänstresor budgeteras år 2012 till 12 mkr. Budgeterade kostnader motsvaras av intäkter av samma storlek. Volymen budgeteras till 60 000 resor per år. Efterfrågan har minskat under senare år.

5.4.2.2 Övriga driftkostnader

Färdtjänstverksamhetens övriga driftkostnader 2012 budgeteras till 37 mkr. Kostnaderna avser i huvudsak förvaltning och utveckling av färdtjänstens IT-system och därutöver informations- och marknadsföringsinsatser avseende färdtjänst, hantering av färdtjänstverksamhetens ekonomi, callcenter telefoni, porto m.m. Kostnaderna är 4 mkr högre än budget 2011 med hänsyn till beräknad prisutveckling och ökade kostnader för ekonomiadministration. Jämfört med utfall 2010 minskar kostnaderna med 1 mkr.

Avskrivningar och finansiella kostnader budgeteras till sammanlagt 0,5 mkr år 2012. Beloppet är ungefär detsamma som i budget 2011. Jämfört med utfall 2010 minskar kostnaden med 1 mkr till följd av avslutade avskrivningar.

5.5. Balansräkning

BALANSRÄKNING (Mkr)	BT1212 (Lokalt ek.syst.)	BU1112 (Lokalt ek.syst.)	AC1012 (Contr.)	Förändring BT12/BU11	Förändring BT12/AC10
TILLGÅNGAR					
Anläggningsstillgångar	0	0	0		
Omsättningstillgångar	97	71	56	37%	73%
<i>varav kassa och bank</i>	55	27	11	104%	400%
S:A TILLGÅNGAR	97	71	56	37%	73%
EGET KAPITAL					
Eget kapital	48	18	5	167%	860%
<i>varav årets resultat</i>	0	0	-43		
Avsättningar (samt ev Minoritetsintresse)	0	0	0		
SKULDER					
Långfristiga skulder	0	0	0		
Kortfristiga skulder	49	53	51	-8%	-4%
S:A SKULDER & EGET KAPITAL	97	71	56	37%	73%

Resultatet år 2010 har balanserats under rubriken eget kapital år 2011 i avvaktan på överförande till koncernredovisning enligt gällande regelverk för resultatenheter inom landstinget. Detta förklarar förändringarna mellan åren i det egna kapitalet och de likvida medlen i redovisningen ovan.

5.6. Investeringar

Färdtjänstens investeringsplan baseras på i nuläget kända utrustningsbehov och en erfarenhetsmässig uppskattning av behoven längre fram i planperioden. När investeringarna genomförs ska bästa möjliga miljöalternativ eftersträvas. Investeringskostnaderna täcks inom driftbudgeten genom avskrivningar.

Investeringar (Mkr)	BU2011	BT2012	P2013	P2014	P2015	P2016
Maskiner / Inventarier/IT	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

För år 2012-2016 budgeteras ett ospecificerat utrustningsanslag på totalt 0,3 mkr per år. Planerade utrustningsinvesteringar utgörs i huvudsak av servrar och annan IT-utrustning.

6. Risker/möjligheter år 2012

Den största ekonomiska riskfaktorn är ett ökat resande. Varje färdtjänstresenär har tillstånd att resa minst 198 färdtjänstresor per år, men förväntas erfarenhetsmässigt och budgetmässigt utnyttja i genomsnitt 43 färdtjänstresor årligen. Ett ökat resande är svårt att förutsäga och ger snabbt genomslag i ökade kostnader. En ytterligare resa per person kostar cirka 17 mkr.

Utvecklingen följs noga både avseende antalet resenärer och det antal resor de gör. Vid en ogynnsam rese- och kostnadsutveckling kan begränsande åtgärder av olika slag vara nödvändiga. Ett mer lättillgängligt utbud av resor genom utvecklingen av rullstolstaxi och en friare och ökad resetilldelning är faktorer, som har påverkat resenärsbeteendet och resevolymen under 2010. Ett ökat antal färdtjänstresenärer medför också en ökad resevolym och därmed ökade kostnader. Antalet färdtjänstresenärer har ökat något sedan 2008 och den demografiska utvecklingen i länet pekar mot ett fortsatt långsamt ökande antal resenärer.

För att motverka en oplanerad ökning av resandet samarbetar SL och kommunerna om en långtgående tillgänglighetsanpassning av kollektivtrafiken och dess kringmiljö. Färdtjänsttillstånden avpassas efter resenärernas olika förmåga att resa och behov av service vid resandet, och mer kostnadseffektiva resformer, t.ex. närtrafik utvecklas. För att dessa alternativ ska ge ekonomisk effekt måste resenärerna, tydligare än i dag, styras till det mest kostnadseffektiva av de färd sätt som är möjliga och lämpliga för den enskilde resenären vid det specifika restillfället. Resenären kan också behöva information och annat stöd för att åka kollektivt.

Färdtjänstavdelningen vid landstingsstyrelsens förvaltning har hand om tillståndsprövning för färdtjänst och tilldelning av resor utöver den grundtilldelning landstingsfullmäktige beslutar om. Färdtjänstverksamheten och SL har därmed få möjligheter att påverka resevolymerna utöver genom dialog och samverkan. Utan en tydligare styrmodell finns risk för att reskostnaderna utvecklas ogynnsamt.

Indexutvecklingen är svårbedömd och påverkas av faktorer som konsumentprisindex, drivmedelskostnader och löneutveckling samt marknadsräntan. En procentenhets högre eller lägre indexuppräkningsän beräknat påverkar kostnaderna med cirka 10 mkr.

Upphandling av taxitransporter för färdtjänst- och sjukresor ska genomföras under 2011 eftersom nuvarande avtal löper ut 1 februari 2012, vilket kan komma att medföra ökade kostnader. Nya avtal i närtrafiken under budgetperioden är också en källa till ekonomisk osäkerhet.

En ny kollektivtrafiklag har antagits av riksdagen i juni 2010. Den nya lagen ska träda i kraft 2012 och kommer att påverka färdtjänsten.

7. Personal

Personalen som administrerar färdtjänstverksamheten är anställd hos SL och ingår i SL:s budgetunderlag avseende personal

8. Miljö

Färdtjänstverksamhetens miljöarbete bedrivs och redovisas inom SL:s miljöledningssystem.

9. Styrelsebehandling

Budgetunderlaget behandlas av SL:s styrelse och trafiknämnden den 8 mars 2011.

Madeleine Raukas
Vice Verkställande direktör

Bilaga 3. Investeringar i maskiner, inventarier samt IT 2012-2016

2550 Färdtjänstverksamheten

Samråd med beställaren	ja/nej
Samråd med ägaren	ja/nej

Mkr	Prioritets- ordning 1)	Miljö- bedöm- ning 2)	Investeringsutgifter						
			Budget 2011	Prognos 2011	Budget 2012	Plan 2013	Plan 2014	Plan 2015	Plan 2016
Specificerade objekt									
Objekt tidigare beslutade av LF									
Objekt 1									
Objekt 2									
etc									
Nya objekt									
Objekt 1									
Objekt 2									
etc									
Ospecificerade objekt < 10 mkr									
Summa objekt prioritet 1									
Summa objekt prioritet 2	1-2		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Summa objekt prioritet 3									
Summa investeringsutgifter			0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
varav									
Nyinvesteringar									
Reinvesteringar									
Myndighetskrav									

1) Prioritet:

1. Beslutade pågående objekt samt akuta åtgärder för att säkerställa driften.
2. Åtgärder som bedöms som bradskande, men kan avvakta budgetbeslut för 2012.
3. Övriga investeringar.

Bilaga 3. Investeringar i maskiner, inventarier samt IT 2012-20162550 Färdtjänstverksamheten

Samråd med beställaren	ja/nej
Samråd med ägaren	ja/nej

Mkr

Prioritets- ordning 1)	Miljö- bedöm- ning 2)	Investeringsutgifter					
		Budget 2011	Prognos 2011	Budget 2012	Plan 2013	Plan 2014	Plan 2015

2) Miljöbedömning: poäng enligt miljöbedömningsmallen